

1. Приєднання України до Програми розширеного співробітництва ОЕСР в частині імплементації плану BEPS є безальтернативним кроком реформування вітчизняної податкової системи відповідно до світових тенденцій.

2. Імплементація Плану BEPS покращить репутацію українського бізнесу на міжнародній арені та сприятиме залученню іноземних інвесторів у вітчизняну економіку у перспективі.

3. Реалізація Україною «мінімального стандарту» плану є виправданим кроком, зважаючи на неповне сприйняття бізнес-спільнотою необхідності прозорості у сфері оподаткування.

4. Імплементація Плану BEPS потребуватиме змін законодавчих актів та активної просвітницької роботи у бізнес-середовищі.

Список посилань

1. Національний банк оприлюднив Програму дій на 2020 рік <https://bank.gov.ua/news/all/natsionalniy-bank-oprilyudniv-programu-diy-na-2020-rik>

2. Приєднання України до Плану BEPS. Вісник офіційно про податки. 2017. Випуск № 941 (45). URL : <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006198-priyednannya-ukrayini-do-planu-beps>.

3. Законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України. URL : <https://blog.liga.net/user/npushinskiy/article/32525>.

Віктор Олексійович КОЗАК, Юлія Ігорівна ОПАЧАНОВА,
студенти групи ОА18-зЗбу Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – РУДЕНКО Сергій Валентинович,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В МЕНЕДЖМЕНТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Малі підприємства є важливими суб'єктами економічних відносин, функціонування яких створює умови для соціально-економічного розвитку держави, зокрема через розширення конкуренції на ринках, формування додаткових робочих місць, створення з власників малих підприємств представників середнього класу держави тощо. Малі підприємства поряд зі зваженою державною політикою щодо підтримки їх розвитку повинні спиратися на раціональні та ефективні системи менеджменту, які, у першу чергу, потребують об'єктивної інформації про їх діяльність.

Особливістю малих підприємств є те, що бухгалтерський облік не завжди є ключовою системою щодо забезпечення інформаційних потреб власників чи

керівників в процесі управління ними. Якщо вести мову про мікропідприємства, то управлінські рішення щодо їх поточної діяльності в більшості випадків, як показує практика, ґрунтуються на даних оперативного обліку, на певних припущеннях, інформації про досвід конкурентів, партнерів тощо. Втім, як показує та ж практика, з розвитком та зростанням розмірів підприємств бухгалтерський облік перетворюється на безальтернативну підсистему менеджменту підприємства. Треба також пам'ятати, що всі підприємства, в тому числі і малі за розмірами, зобов'язані вести бухгалтерський облік відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, а окремі з них ще і зобов'язані оприлюднювати фінансову звітність підтверджену аудиторським висновком. Таким чином, постає питання щодо вибору форми організації обліку, яка б давала змогу оптимізувати витрати на управління, і в той же час забезпечувала керівництво необхідною інформацією для здійснення поточної діяльності та розвитку.

Відповідно до згаданого вище Закону підприємства можуть організувати бухгалтерський облік шляхом: 1) введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером; 2) користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи; 3) ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку чи аудиторської діяльності; 4) самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства [1].

Безпосереднє ведення бухгалтерського обліку власником або керівником має свої переваги в тому, що суб'єкт управлінських рішень сам збирає, узагальнює та аналізує інформацію про діяльність підприємства. Втім, ця форма організації обліку має свої обмеження в застосуванні. Вона може використовуватися лише на мікропідприємствах, які не мають широкої розгалуженості видів діяльності, не мають складних об'єктів обліку, які вимагають значної трудомісткості при їх фіксації. Розвиток малого підприємства вимагає відмови від такої форми організації бухгалтерського обліку.

У разі неспроможності керівника самостійно опрацьовувати інформацію про господарську діяльність підприємства через її обсяги або відсутності відповідних знань та вмінь, альтернативами організації бухгалтерського обліку є введення в штат посади бухгалтера (або ж створення власної бухгалтерської служби) чи використання послуг зовнішніх суб'єктів, які надають бухгалтерські послуги.

Залучення зовнішніх суб'єктів ведення бухгалтерського обліку (самозайнятої особи, підприємців чи фірм, які надають послуги з бухгалтерського обліку), на нашу думку, є доцільним в умовах значних обсягів однотипних даних, які, в першу чергу, необхідно узагальнювати з метою

нарахування та сплати податків і зборів, а також складання фінансової звітності для зовнішніх користувачів. Аудиторські фірми доцільно залучати лише у випадку необхідності перевірки правильності ведення податкового обліку на підприємствах, що дає змогу запобігти штрафним санкціям.

Введення до штату малого підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером є доцільним, якщо діяльність підприємства досить розгалужена, має складні об'єкти обліку, такі як виробничі витрати, собівартість, відрядна заробітна плата, біологічні активи, фінансові інструменти тощо. Наявність відмінностей в обліковій інформації в кожному звітному періоді, що викликана особливостями операційного циклу або стратегією розвитку підприємства, вимагає тісної співпраці бухгалтера і менеджера, це можливо лише при їх постійному контакті в рамках зазначеного виду організації бухгалтерського обліку. Також, на наш погляд, залучення бухгалтерів на мале підприємство в рамках трудових договорів є єдиною ефективною формою, якщо підприємство націлене на розвиток своєї діяльності, на ріст її обсягів, адже це потребує постійного співставлення даних, їх аналізу та інтерпретації бухгалтерами та керівництвом підприємства.

Таким чином, можна констатувати, що малим підприємствам в Україні надано достатньо варіантів щодо організації бухгалтерського обліку, які дають змогу врахувати потреби менеджменту в інформації як для виконання нормативно-правових вимог, так і для забезпечення розвитку своєї діяльності.

Список посилань

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 10.03.2020).

Артем Тігалович СУЛТАНЯТ, Владислав Олександрович СИМАНОВ,
студенти групи ОА18-3б Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – РУДЕНКО Сергій Валентинович,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Специфіка діяльності аграрних підприємств, яка, зокрема, характеризується впливом на неї кліматичних умов, складністю виробничого процесу, недостатністю обігових коштів через сезонність діяльності, потребує від кадрового складу високої професійної кваліфікації та значного практичного досвіду, адже за таких непростих умов лише висококваліфікований персонал